

پچ پچه در قطار ایستاده

کلمنس جی. ستر

بهروز فنبر حسینی

www.ketab.ir

سرشناسه:	کلمنس جی. ستر، ۱۹۸۲ - م. Clemens, J. Setz, 1982
عنوان و نام پدیدآور:	پنج پچه در قطار ایستاده؛ کلمنس جی. ستر؛ ترجمه‌ی بهروز قنبرحسینی
مشخصات ناشر:	تهران: نشر قطره، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری:	۸۴ ص
فروست:	سلسله انتشارات - ۲۱۷۸. تئاتر و ادبیات نمایشی - ۴۸۴. نمایشنامه‌ی خارجی - ۲۱۴
شابک:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۰۱ - ۹۷۸ - ۵
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: Flüstern In Stehenden Zügen
موضوع:	نمایشنامه‌ی آلمانی - قرن ۲۱ م
موضوع:	German Drama-21th Century
شناسه‌ی افزوده:	قنبرحسینی، بهروز، ۱۳۴۱ - مترجم
رده‌بندی کنگره:	PT ۲۷۱۳
رده‌بندی دیویی:	۸۳۲/۹۲
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی:	۸۵۵، ۴۲۶

نشر قطره از برجسب برای تغییر قیمت استفاده نمی‌کند.

تمامی حقوق محفوظ است.

تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان شیخ‌لر، کوچه‌ی بنفشه، پلاک ۸

تلفن: ۸۸۹۷۳۳۵۱-۳

www.ketab.ir

پچ پچه در قطار ایستاده

کلمنس جی. ستر

مترجم: بهروز قنبر حسینی

نمونه خوان: عرفان پوردایی

صفحه آرا: ژیلای پی سخن

طراح یونیفرم: مهسا ثابت دیلمی

چاپ اول: ۱۴۰۱

چاپ: نهمین

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۳۲۰۰۰ تومان

مقدمه

در اواسط دهه‌ی هشتاد، نوعی هیپوی تناتری در اروپا و به‌خصوص در آلمان شکل گرفت که با تناتر سنتی دهه‌های گذشته فاصله داشت؛ نوعی از تناتر که با استفاده از تکنیک‌های فراوان دیجیتال و با استفاده از امکانات رسانه‌های مختلف در صحنه، تحسین بسیاری از منتقدان تناتر را برانگیخت. در سال ۱۹۹۹، هانس تیس لمان^۱، پروفیسور و پژوهشگر تناتر در دانشگاه فرانکفورت آلمان، برای اولین بار اصطلاح تناتر پست مدرن را برای این‌گونه سبک تناتری انتخاب کرد. در زمان بسیار کوتاهی، این تئوری پروفیسور آلمانی در تمام دنیا مورد استقبال قرار گرفت.

در این‌گونه نمایش‌ها، دیگر متن نمایشنامه بر روی صحنه‌پردازی (توضیح صحنه) و سایر اجزای اجرایی نمایش تمرکز آن‌چنانی ندارد. در حقیقت، نمایشنامه دیگر همچون گذشته سهم ادبی ندارد و تنها برای بازی بازیگران نوشته شده است. در این فرم نمایشی همچون سبک‌های کهن، به‌خصوص تناتر یونان باستان، از طراحی صحنه و نورپردازی و... خبری نیست و بار تمام

این عوامل بر روی دوش بازیگران - و گاه همسرایان - قرار می‌گیرد. در حقیقت، این همان شیوه‌ای است که ما در تئاتر برشت نیز با آن رویه‌رو هستیم و اتفاقاً تئاتر پست‌مدرن نیم‌نگاهی هم به تئاتر برشت دارد و مدام گوشزد می‌کند که تماشاگر به دیدن یک تئاتر آمده است و نه چیز دیگری. از آنجا که با گذشت زمان انسان مدرن با درگیری‌های پیچیده‌تری دست‌به‌گریبان است، موضوع این نمایشنامه‌های پست‌مدرن بیشتر حول مضامین فلسفی، اجتماعی و انسانی و حتی خانوادگی می‌گردد. تنهایی انسان، درگیری انسان با جهان سرمایه‌داری، حضور دنیای مجازی در جهان امروز... از مواردی هستند که نمایشنامه‌نویسان این سبک به آن می‌پردازند. در چنین نمایشنامه‌هایی، خبری از داستان‌گویی به سبک و سیاق کلاسیک وجود ندارد. اینان برشی کوتاه از زندگی انسان امروز را برمی‌گزینند و آن را بزرگ می‌کنند و در معرض دید تماشاگر قرار می‌دهند. شاید متون این نمایشنامه‌نویسان برای خواندن مخاطب چنگی به دل نزنند چراکه عاری از هرگونه توصیف اضافی است، و حتی بسیاری از آنان پا را فراتر گذاشته و شخصیت‌های نمایش را با حروف و یا اعداد مشخص کرده‌اند و گاه حتی نامی از شخصیت نمایش در نمایشنامه‌ها نیست. و اتفاقاً از اینجا وظیفه‌ی کارگردان (دراماتورژ) آغاز می‌شود. هم آنان هستند که روح و بن اندیشه‌ی نمایشنامه را درمی‌یابند و به آن در روی صحنه جان می‌بخشند.

این نمایشنامه‌نویسان بسیاری از شیوه‌های مدرنیسم را کنار می‌گذارند. نظریه‌پردازان تئاتر مدرن بر این باور بودند که تصویر حقایق جهان را می‌توان از طریق نمایش هنرمندانه‌ی زندگی به دست آورد. تئاتر پست‌مدرن این تصور را رد می‌کند و در عوض، اجرای تئاتر را یک رویداد یا رخداد واقعی در زندگی می‌داند که مخاطب باید در آن شرکت کند. استانداردهای کلاسیک نمایشنامه‌نویسی را به هم می‌ریزد و تا می‌تواند شخصیت‌های نمایشی را به حداقل می‌رساند تا تجربه‌ی بشر را از زندگی امروزش در اشکال مختلف و با کمک گرفتن از دیگر هنرها به نمایش بگذارد. به دیگر سخن، گفتگو دیگر

همیشه شیوهی اصلی ارتباط نیست و موسیقی، صدا، حرکت و سایر عناصر بصری به عنوان راهی برای ایجاد معنا در صحنه مورد استفاده قرار می گیرد. در میان کشورهای اروپایی، نمایشنامه نویسان آلمانی زبان (آلمان، سوئیس، اتریش) پیشرو در این سبک هستند و طی دودهی اخیر با تکنیک های متفاوت نمایشنامه نویسی همواره دریچه ای نو در این سبک نمایشی گشوده اند. بی گمان جای خالی این گونه از نمایشنامه ها در میان دانشجویان و مشتاقان تئاتر در ایران خالی ست و بدین سبب بر آن شدم که مجموعه ای از این نمونه متون نمایشی را از نمایشنامه نویسان مختلف این سبک ترجمه کنم و با همکاری نشر محترم قطره به تئاترورزان و مشتاقان تئاتر تقدیمشان کنم. لازم است این را هم اضافه کنم که نویسندگانی که در این مجموعه انتخاب شده اند بارها نمایشنامه هایشان از سوی منتقدین تئاتری در آلمان و اروپا مورد تحسین قرار گرفته و همچنین جوایز معتبری از جمله جایزه نمایشنامه نویسی مولهایم را دریافت کرده اند.

در انتها جا دارد که از جناب آقای فیاضی مدیر محترم نشر قطره که پشتیبان چنین حرکتی بودند صمیمانه تشکر کنم و همچنین سپاسگزار افسانه ماهیان و دکتر عاطفه سلیمانی هستم که مرا در این راه یاری کردند.